

Ärendet

Tematisk tillsyn av om de nationella proven används och genomförs inom den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå i Vårgårda kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 4 mars 2025.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har under vårterminen 2025 genomfört en tematisk tillsyn för att kontrollera om verksamheten som ingår i tillsynen uppfyller författningarnas krav beträffande att nationella prov används och genomförs i kurser på gymnasial nivå där nationella prov är obligatoriskt samt om alla elever deltar i alla delar av ett nationellt prov. Tillsynen avgränsade sig till de kurser som huvudmannen bedriver i egen regi. Skolinspektionen har den 4 mars 2025 beslutat att tilldela föreläggande rörande användningen och genomförandet av nationella prov på gymnasial nivå.

Vårgårda kommun har den 28 april 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har nu i aktuellt ärende tagit ställning till om Vårgårda kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

De nationella proven används och genomförs

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I tidigare beslut bedömde Skolinspektionen att det förelåg brist avseende att alla delprov av de nationella proven inte genomfördes. Skolinspektionen bedömde att det var en brist att samtliga delprov inte användes eller genomfördes i ett par kurser på gymnasial nivå med obligatoriska nationella prov under år 2024.

Skolinspektionen har tagit del av den inskickade redovisningen från Vårgårda kommun. Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn direkt efter Skolinspektionens besök i februari 2025 hade samtal med undervisande lärare om att samtliga delar av ett nationellt prov ska genomföras. Vidare har rektorn infört nya rutiner som innebär att rektorn, i samband med inrapporteringen av de nationella provresultaten inrapporteras, följer upp att samtliga delprov genomförts. Rektorn har avstämningsmöten med undervisande lärare var tionde vecka och följer då upp arbetet med genomförandet av de nationella proven. Rektorns uppföljning visar att samtliga delprov har genomförts under våren 2025.

Rättslig reglering

Enligt förordningen om vuxenutbildning ska nationella prov användas inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå i de kurser som anges i 10 a § och inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare. Syftet med proven är att stödja betygssättningen. När nationella prov används ska eleverna delta i alla delar av proven. Rektorn får besluta att en elev inte behöver delta i ett nationellt prov eller i någon eller några delar av ett sådant prov, om det finns särskilda skäl. (4 kap. 10 § förordningen om vuxenutbildning i dess lydelse enligt SFS 2017:1109)

Enligt förordningen om vuxenutbildning ska vidare nationella prov användas inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå i engelska kurserna 5 och 6, matematik kurserna 1–4 och svenska kurserna 1 och 3 eller svenska som andraspråk kurserna 1 och 3. Proven ska vara uppdelade i delprov som genomförs på vissa dagar eller under vissa perioder. (4 kap. 10 a § första och andra styckena förordningen om vuxenutbildning i dess lydelse enligt SFS 2017:1109)

Enligt förordningen om vuxenutbildning ska eleven skriva uppsatserna i de nationella proven i engelska och svenska eller svenska som andraspråk inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå på dator eller annan digital enhet. Rektorn får besluta att eleven inte behöver skriva uppsatserna i proven på dator eller annan digital enhet, om det finns särskilda skäl. (4 kap. 10 b § förordningen [2011:1108] om vuxenutbildning)

Av Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2013:19) om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat framgår att bestämmelser om nationella prov finns bland annat i 4 kap. förordningen om vuxenutbildning.

Av Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat framgår även att rektorn ansvarar för att bestämmelserna i föreskrifterna följs. Rektorn får inte överlåta sitt ansvar

enligt första stycket. (3 § Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat)

Enligt Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat ska skolenheten ha rutiner så att eleverna genomför ett prov på ett likvärdigt sätt och på ett sådant sätt att ett prov kan användas som underlag vid en bedömning av elevernas kunskaper i det ämne eller den kurs som provet avser. Vid provgenomförandet ska eleverna ha tillgång till sådant material som anges i lärarinformationen för varje prov. I lärarinformationen anges vilka hjälpmedel som är tillåtna. Mobiltelefon eller annan elektronisk utrustning är inte tillåtna hjälpmedel, om inte annat särskilt anges i lärarinformationen. (18 § Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat)

Enligt Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat ska eleverna genomföra ett prov på det sätt som anges i lärarinformationen för provet. (19 § Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Elever deltar i alla delar av ett nationellt prov

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I tidigare beslut bedömde Skolinspektionen att det förelåg brist avseende att det förekom att lärare fattade beslut om att en elev inte behöver delta i ett nationellt prov, eller i några delar av ett sådant prov. Skolinspektionen bedömde att det var en brist att lärare fattade beslut då det enligt föreskrifterna endast är rektorn som kan fatta ett sådant beslut om det finns särskilda skäl.

Skolinspektionen har tagit del av den inskickade redovisningen från Vårgårda kommun. Av huvudmannens redovisning framgår att rektorn tillsammans med samtliga lärare inom gymnasial vuxenutbildning har gått igenom bestämmelserna kring möjligheten att rektorn kan fatta beslut om att en elev inte behöver delta i ett nationellt prov, eller i några delar av ett sådant prov. Verksamhetens rutiner har också reviderats så att det tydligt framgår att det är rektorn som fattar beslut om att en elev inte behöver delta i ett nationellt prov, eller i några delar av ett sådant prov vid särskilda

skäl och att om det är aktuellt med ett sådant beslut, ska undervisande lärare ta fram ett underlag som presenteras för studieteamet.

Rättslig reglering

Enligt förordningen om vuxenutbildning ska nationella prov användas inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå i de ämnen på de nivåer som anges i 10 a § och inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare i de kurser som anges i samma paragraf. Syftet med proven är att stödja betygssättningen. När nationella prov används ska eleverna delta i alla delar av proven. Rektorn får besluta att en elev inte behöver delta i ett nationellt prov eller i någon eller några delar av ett sådant prov, om det finns särskilda skäl. (4 kap. 10 § Förordningen om vuxenutbildningen i dess lydelse enligt SFS 2017:1109)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Maja Beckman

Beslutsfattare
Signerat av: Maja Beckman

X Malin Lundquist

Föredragande
Signerat av: Malin Lundquist